

Zadanie egzaminacyjne

Zaplanuj i zademonstruj pracę z młodym koniem. Wykonaj lonżowanie i ćwiczenia przy koniu, przygotowujące go do pierwszego dosiadanania.

W Tabeli 1. *Przykładowe ćwiczenia wykorzystywane przy zajeżdżaniu młodego konia* przedstawiono ćwiczenia używane w pracy z młodym koniem – umożliwiające naukę dosiadanania.

Przeczytaj ich opis a następnie spośród celów szkoleniowych wymienionych nad Tabelą 2. wybierz i wpisz w Tabelę 2. *Cele szkoleniowe ćwiczeń wykorzystywanych w pracy z młodym koniem* powód wykonywania danego ćwiczenia. Każde wyrażenie może być wpisane tylko raz.

Przeczytaj jeszcze raz opis ćwiczeń i zapamiętaj sposób wykonania dwóch, wybranych ćwiczeń. Będziesz je prezentował w dalszym przebiegu egzaminu przy koniu.

Przygotuj konia do lonżowania i dalszej pracy z młodym koniem, z wykorzystaniem sprzętu, który jest na stanowisku.

Wylosowanego konia traktuj jak młodego, który może zachować się w sposób nieprzewidywalny. Koń egzaminacyjny – jako młody koń potrafi już stać spokojnie na uwiązach. Został przyuczony do czyszczenia kłody i nóg, siodłania i kielznanania, potrafi pracować w 3 chodach na lonży, jednak wszystkie czynności należy wykonywać z dużą uwagą i z zachowaniem wszystkich zasad pracy z młodym koniem. Wyprowadź konia z boksu na stanowisko egzaminacyjne zgodnie z zasadami bezpieczeństwa. Wyczyść sierść, kopyta i włosie konia. Po przygotowaniu konia zgłoś Przewodniczącemu ZN przez podniesienie ręki gotowość do oceny pielęgnacji.

Wykonaj siodłanie i kielznanie konia po uzyskaniu zgody Egzaminatora. Po przygotowaniu konia do pracy na lonży zgłoś Przewodniczącemu ZN przez podniesienie ręki gotowość do oceny osiobłania i okielznanania konia. Po ocenie wyprowadź konia na ujeżdżalnię i wykonaj 20-minutowy trening wstępny na lonży w stępie i kłusie, w obie strony. Będzie on oceniany. Następnie poproś o pomoc Asystenta technicznego, poinstruuuj go jak ma asekurować cię podczas wykonywania dwóch ćwiczeń spośród zaproponowanych w Tabeli 1 i jak poskramiać konia. W trakcie egzaminu możesz skorzystać z informacji zawartych w arkuszu egzaminacyjnym, w celu przeczytania lub poprosić o przeczytanie opisu wykonania ćwiczeń.

Po zakończeniu wykonywania ćwiczeń i uzyskaniu zgody Egzaminatora rozsioołaj konia i spokojnie odprowadzić go do boksu. Rząd konia i stanowisko egzaminacyjne doprowadź do stanu wyjściowego.

Tabela 1. Przykładowe ćwiczenia wykorzystywane przy zajeżdżaniu młodego konia

Opis ćwiczeń
Ćwiczenie 1. – polega na obciążaniu siodła z lewej i prawej strony konia w stój i w stępie. Wykonanie: 1. Osoba asekurująca jeźdźca stoi naprzeciwko konia i trzyma go za wodze, pod wędzidłem, w prawym ręku ma zwiniętą lonżę. 2. Jeździec łapie się oboma rękami za puśliko pod maszynką lub za siedzisko siodła i próbuje zawisnąć na strzemieniu lub siodle, podciągając nogi do góry, obserwuje reakcję konia na obciążanie. 3. Spokojną reakcję konia – akceptację obciążenia i ruchów jeźdźcy nagradzamy głaskaniem po łopatce, szyi, słowami wypowiedzianymi w przyjemnym tonie. Jeśli koń niepokoi się, kręci, nerwowo porusza ogonem należy go uspokajać lub łagodnie dyscyplinować np. głosem. 4. Osoba asekurująca staje obok konia i rusza stępem, prowadzi konia kilka kroków, zatrzymuje się i jeździec staje na ziemi. Ćwiczenie powtarzamy po 1 x z obu stron konia.
Ćwiczenie 2. – polega na podskakiwaniu jeźdźcy na wysokości siodła, delikatnym poklepywaniu siedziska siodła, ruszaniu tybinkami po obu stronach konia – jako symulacja czynności np. wsiadania, podciągania popręgu. Wykonanie: 1. Osoba asekurująca jeźdźca stoi naprzeciwko konia i trzyma go za wodze, pod wędzidłem, w prawym ręku ma zwiniętą lonżę. 2. Jeździec stoi przodem do siodła i delikatnie poklepuje siodło, rusza tybinkami, następnie wykonuje podskoki przy boku konia, obserwując reakcję konia. 3. Spokojne stanie konia i akceptację dźwięków i ruchów jeźdźcy - nagradzamy głaskaniem po łopatce, szyi, słowami wypowiedzianymi w przyjemnym tonie. Jeśli koń niepokoi się, kręci, nerwowo porusza ogonem należy go uspokajać lub łagodnie dyscyplinować np. głosem. Ćwiczenie powtarzamy po 1 x z obu stron konia.
Ćwiczenie 3. – polega na pokazywaniu sylwetki jeźdźcy tuż obok strefy ślepej, ponad kłębem konia z obu stron konia, z wykorzystaniem podwyższenia. Wykonanie: 4. Osoba asekurująca jeźdźca stoi naprzeciwko konia i trzyma go za wodze, pod wędzidłem, w prawym ręku ma zwiniętą lonżę. 1. Jeździec wchodzi po schodkach do wsiadania, ustawionych po lewej stronie, tuż przy koniu – jak do wsiadania. Stojąc na schodkach lekko przechyla się na siodło, aby pokazać się poza strefą ślepą i obserwuje reakcję konia. 2. Spokojne stanie konia i akceptację sylwetki jeźdźcy poza strefą ślepą, nad kłębem – nagradzamy głaskaniem po łopatce, szyi, słowami wypowiedzianymi w przyjemnym tonie. Jeśli koń niepokoi się, kręci, nerwowo porusza ogonem należy go uspokajać lub łagodnie dyscyplinować np. głosem. 3. Jeśli koń akceptuje jeźdźcę, można podjąć próbę obciążania strzemienia – aby koń poznał czynność składową wsiadania. W tym celu jeździec, wkłada lewą stopę w strzemień i staje w nim. Przechyla się na konia, aby pokazać się poza strefą ślepą. 4. Spokojne stanie konia nagradzamy głaskaniem po łopatce, szyi, słowami wypowiedzianymi w przyjemnym tonie. Jeśli koń niepokoi się, kręci, nerwowo porusza ogonem należy go uspokajać lub łagodnie dyscyplinować np. głosem. 5. Jeździec stawia prawą stopę na schodkach i wyjmuje lewą stopę ze strzemienia, schodzi ze schodków. Ćwiczenie powtarzamy po 1 x z obu stron konia.

W trakcie czynności wykonywanych przy koniu, kask ochronny musi być na głowie zdającego.

Przed przystąpieniem do wykonania zadania obowiązkowo zapoznaj się z „Instrukcją bezpiecznego zachowania podczas pracy z końmi”. Podczas wykonywania zadań przestrzegaj przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Instrukcja bezpiecznego zachowania podczas pracy z końmi

1. Przed wejściem do boksu zasygnalizuj swoją obecność koniowi głosem.
2. Przy koniu nie wykonuj gwałtownych ruchów oraz nie wydawaj dźwięków mogących niepokoić zwierzęta.
3. Prace pielęgnacyjne przy koniu wykonuj po uprzednim jego uwiązaniu bezpiecznym węzłem.
4. Podchodź do konia z przodu lub z boku – najlepiej po raz pierwszy z jego lewej strony.
5. Nie podchodź do konia od tyłu bez uprzedniego zwrócenia na siebie jego uwagi, poczekaj na jego reakcję by prawidłowo zinterpretować zachowanie konia.
6. Przechodząc na drugą stronę konia przechodź przed głową konia lub pod jego szyją, jednocześnie jedną ręką nie trać kontaktu z ciałem konia.
7. Przechodząc za zadem konia, dotykaj zadu ręką i odzywaj się do konia.
8. Prowadząc konia, idź zawsze po jego lewej stronie, na wysokości głowy, trzymając w ręku wodze, uwiąz lub lonżę.
9. Przy wyprowadzaniu ze stajni jednocześnie dwóch lub więcej koni, w czasie prowadzenia zachowuj od poprzednika odległość co najmniej 5 m, by nie naprowadzać konia na ogon poprzednika. Taką samą odległość zachowuj podczas zatrzymania.
10. Nie dopuszczaj, aby podczas postoju konie obwąchiwały się lub wzajemnie podgryzały.
11. Zachowuj szczególną ostrożność przy podnoszeniu kończyn konia i czyszczeniu lub myciu kopyt – rób to od przodu, a nie od tyłu.
12. Dosiadaj konia i zsiadaj lub wykonuj czynności związane z wykonywaniem zadania egzaminacyjnego na polecenie egzaminatora lub asystenta technicznego.
13. Przed osiodłaniem konia lub założeniem uprząży sprawdź stan ogłowia, a w szczególności pasków policzkowych i wodzy, puślik, popręgu i przystuł, pasów pociągowych.
14. Podprowadzaj konia do korytarza podczas skoków luzem na lince lub uwiązanie przewleczonym przez kółko wędzidłowe.
15. Nie popędzaj konia linką ani palcatem w czasie podprowadzania do przeszkody.
16. Wskazane jest, aby podeszwa buta jeźdźcy była gładka od szpiców aż do obcasa.
17. Stopa powinna opierać się w strzemieniu najszerszą częścią, nigdy nie wkładaj stopy do strzemion aż po obcas.
18. Siedząc na koniu, nie wypuszczaj z rąk wodzy, dosiad musi być stabilny.
19. Podczas jazdy konnej należy przestrzegać ogólnie obowiązujących zasad ruchu:
 - obowiązuje ruch lewostronny, tzn. jeźdźcy mijają się lewymi rękami,
 - pierwszeństwo na pierwszym śladzie ma koń jadący szybszym chodem,
 - jeździec ustępujący powinien zjechać na drugi ślad tak, aby zachować odpowiednio bezpieczną odległość,
 - w przypadku gdy mijają się konie, z których jeden porusza się po ścianie, a drugi wykonuje koło / woltę, ten drugi (będący na kole / wolicie) zmniejsza promień wykonywanej figury (zacieśnia je) i pozostawia ścianę dla konia poruszającego się po niej. W tym wypadku nie obowiązuje zasada lewej ręki. Podobnie postępujemy w przypadku wykonywania wężyka i serpentyny,
 - podczas jazdy nie najeżdżaj na konia poprzedzającego, przy wyprzedzaniu zachowaj odstęp co najmniej 3 m od wyprzedzanego konia – tak samo przy mijaniu.
20. Zakończ jazdę, gdy koń jest odpowiednio występowany.

Czas przeznaczony na wykonanie zadania wynosi 180 minut.

Ocenie podlegać będą 3 rezultaty:

- cele szkoleniowe ćwiczeń wykorzystywanych w pracy z młodym koniem,
- koń wyczyszczony,
- koń osiodłany, okiełznany i przygotowany do lonżowania

oraz

przebieg prezentacji 20-minutowego treningu wstępnego na lonży w stępie i klusie, w obie strony, instruktażu asystenta technicznego w celu asekuracji jeźdźca podczas wykonywania ćwiczeń i prezentacji dwóch ćwiczeń wybranych spośród zaproponowanych w Tabeli 1.

Tabela 2. Cele szkoleniowe ćwiczeń wykorzystywanych w pracy z młodym koniem

Każde wyrażenie powinno być użyte jeden raz.

UWAGA: podane cele szkoleniowe są zapisane w przypadkowej kolejności.

- *Nauka akceptacji jeźdźca nad kłębem.*
- *Nauka przyjmowania ciężaru i równowagi w stój i stępie.*
- *Nauka akceptacji nowych ruchów jeźdźca i dźwięków – imitacja wsiadania i podpinania popręgu.*

Ćwiczenia wykorzystywane w pracy z młodym koniem	Cel szkoleniowy
Ćwiczenie 1. – polega na obciążaniu siodła z lewej i prawej strony konia w stój i w stępie.	
Ćwiczenie 2. – polega na podskakiwaniu na wysokości siodła, delikatnym poklepywaniu siedziska siodła, ruszaniu tybinkami po obu stronach konia – jako symulacja czynności np. wsiadania, podciągania popręgu.	
Ćwiczenie 3. – polega na pokazywaniu sylwetki jeźdźca tuż obok strefy ślepej, ponad kłębem konia z obu stron konia, z wykorzystaniem podwyższenia.	

Wskazania dla ośrodków egzaminacyjnych dotyczące przygotowania stanowisk egzaminacyjnych do części praktycznej egzaminu

Symbol i nazwa kwalifikacji: ROL.01 Jeździectwo i trening koni

Opis wyposażenia ośrodka egzaminacyjnego

1. Miejsce egzaminowania - pomieszczenie wyposażone w jednoosobowe stanowiska egzaminacyjne zapewniające samodzielne wykonanie zadania egzaminacyjnego, spełniające wymagania wynikające z przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska.

Tabela 1. Wyposażenie miejsca egzaminowania

Lp.	Wyposażenie dodatkowe i uzupełniające	Jednostka miary	Liczba
1.	Stolik i krzesła dla zespołu nadzorującego	szt.	w zależności od składu zespołu
2.	Stolik i krzesło dla egzaminatora	szt.	1
3.	Stolik i krzesło dla obserwatora	szt.	1
4.	Tablica szkolna/plansza do zapisania czasu rozpoczęcia i zakończenia pracy zdających (kreda lub pisak)	szt.	1
5.	Zegar	szt.	1
6.	Apteczka	szt.	1
7.	Kosz na odpadki	szt.	1
8.	Długopis (zapasowy dla zdających)	szt.	wg potrzeb
9.	Identyfikator dla zdającego (oznaczony numerem stanowiska)	szt.	= liczbie zdających na zmianie
10.	Identyfikator dla zespołu nadzorującego (oznaczony wyłącznie napisem: PRZEWODNICZĄCY ZESPOŁU NADZORUJĄCEGO lub EGZAMINATOR)	szt.	dla każdej osoby
11.	Identyfikator dla obserwatora (oznaczony wyłącznie napisem: OBSERWATOR)	szt.	1
12.	Identyfikator dla asystenta technicznego (oznaczony wyłącznie napisem: ASYSTENT)	szt.	1
13.	Komputer stacjonarny lub laptop lub tablet z dostępem do Internetu, do dyspozycji egzaminatora do wprowadzenia ocen do systemu informatycznego	szt.	1

2. Opis stanowiska egzaminacyjnego

W skład stanowiska egzaminacyjnego wchodzi:

- indywidualne stanowisko do pisania – biurko lub stolik i krzesło,
- stajnia boksowa zaopatrzona w koniowiąż,
- plac treningowy lub kryta ujeżdżalnia min. 20x40, na której zdający będzie lonżował konia,
- koń wierzchowy, stojący spokojnie na uwiązach/uwiązach podczas czyszczenia, podający cztery nogi do czyszczenia, przyuczony do siodłania i kielznania, 1 koń na 1 zdającego,
- szatnia lub pomieszczenie do przebrania się zdających w strój jeździecki.

Przy każdym stanowisku ustawiony sprzęt według poniższego wykazu.

Tabela 2. Wyposażenie stanowiska egzaminacyjnego dla 1 zdającego

Lp.	Nazwa	Istotne funkcje - parametry techniczno-eksploatacyjne/uwagi	Jednostka miary	Liczba
Urządzenia, narzędzia pomocnicze, środki ochrony indywidualnej				
1.	Koniowiąż (miejsce do czyszczenia koni)		szt.	1
2.	Koń		szt.	1
3.	Kantar stajenny		szt.	1
4.	Uwiąz		szt.	1
5.	Ogłowie z wędzidłem podwójnie łamanym i nachrapnikiem polskim	indywidualne dla konia	szt.	1
6.	Siodło skokowe lub ogólnoużytkowe	indywidualne dla konia, popręg ma być przypięty do przysułu siodła z prawej strony	szt.	1
7.	Czaprak	odpięty wszystkimi przysułami od siodła, złożony "na pół" i położony na siodle, czaprak ma mieć 2 przysuły na tzw. rzepy u góry i 2 szlufki przy dolnej krawędzi	szt.	1
8.	Ochroniacze na 4 nogi	indywidualne konia	szt.	4
9.	Kopystka		szt.	1
10.	Zgrzebło gumowe, plastikowe lub metalowe		szt.	1
11.	Szczotka do czyszczenia sierści konia		szt.	1
12.	Szczotka do długich włosów		szt.	1
13.	Grzebień do grzywy		szt.	1
14.	Miękka ściereczka		szt.	1

Tabela 2a. Wyposażenie stanowiska wspólnego dla kilku zdających

Lp.	Nazwa	Istotne funkcje - parametry techniczno-eksploatacyjne/uwagi	Jednostka miary	Liczba	Dla ilu zdających
1.	Plac treningowy lub kryta ujeżdżalnia	trawiasty lub piaszczysty	szt.	1	dla wszystkich
2.	Siodło wszechstronne	indywidulanie dobrane dla konia	szt.	1	dla wszystkich
3.	Ogłowie z nachrapnikiem polskim	indywidualnie dobrane dla konia, z odpiętymi wodzami	szt.	1	dla wszystkich
4.	Lonża	długość 7 - 8 m	szt.	1	dla wszystkich
5.	Bat do lonżowania	długość 180 cm	szt.	1	dla wszystkich
6.	Schodki do wsiadania	wysokość 70 - 80 cm, najlepiej plastikowe z 3 stopniami	szt.	1	dla wszystkich
7.	Kask dla asystenta technicznego	indywidualnie dobrany do wielkości głowy	szt.	1	dla wszystkich

8.	Rękawiczki dla asystenta technicznego	odpowiedni rozmiar do wielkości dłoni	para	1	dla wszystkich
----	---------------------------------------	---------------------------------------	------	---	----------------

Tabela 2b. Wyposażenie indywidualne zdającego

Lp.	Indywidualny strój zdającego	Dla 1 zdającego
1.	Buty do jazdy konnej	1
2.	Bryczesy treningowe	1
3.	Kask ochronny jeździecki z atestem	1
4.	Kurtka, bluza, koszula, rajtrok (w zależności od warunków pogodowych)	1
5.	Bat skokowy o długości - 50 - 75 cm	1
6.	Rękawiczki jeździeckie	1

Tabela 3. Koszty przygotowania jednego stanowiska egzaminacyjnego przez ośrodek egzaminacyjny niezależnie od liczby zdających na stanowisku

Lp.	Nazwa materiału/podzespołu / części/elementu zamiennego/ surowca/półproduktu/ usługi	J.m.	Ilość na 1 stanowisko	Orientacyjna cena jednostkowa [zł]	Szacunkowy koszt na 1 stanowisko [zł]
1.	Koń (utrzymanie)		szt.	100,00	100,00
Razem					100,00

Wskazówki/informacje dotyczące przygotowania stanowisk egzaminacyjnych

Uwagi do przygotowania placu treningowego/ krytej ujeżdżalni:

1. Podłoże piaszczyste lub trawiaste.
2. Ogródzony plac, kryta ujeżdżalnia lub lonżownik.
3. Wejście i wyjście z miejsca na którym pracuje koń w czasie egzaminu musi być zamknięte.
4. Na krytej ujeżdżalni/ lonżowniku należy umieścić kask i rękawiczki dla Asystenta technicznego w takim miejscu, aby mógł on założyć środki ochrony indywidualnej bez opuszczania stanowiska egzaminacyjnego.

Uwagi dotyczące koni:

1. Zdający posiada informację w arkuszu: "Koń egzaminacyjny – jako młody koń potrafi już stać spokojnie na uwiązach. Został przyuczony do czyszczenia kłody i nóg, siodłania i kielznania, potrafi pracować w 3 chodach na lonży, jednak wszystkie czynności należy wykonywać wciąż z dużą uważnością i z zachowaniem wszystkich zasad pracy z młodym koniem"
2. Konie łagodne, spokojne, chętne do współpracy (klacze lub wałachy).
3. Zdający losują konie na egzamin.

Uwagi dotyczące miejsca czyszczenia koni:

1. Zaleca się przygotowywać konie do egzaminu w miejscu, do którego są przyzwyczajone.
2. W stajni należy wyznaczyć miejsce do uwiązania 1-3 koni.
3. Konie wiążemy w bezpiecznej odległości od siebie.
4. Na uwiązach stosujemy węzły bezpieczeństwa.
5. Miejsce czyszczenia koni ma umożliwić egzaminatorowi swobodny i bezpieczny dostęp do koni i zdających oraz swobodną obserwację wszystkich zdających podczas egzaminu.
6. Dozwolone jest czyszczenie koni w boksach.

Uwagi dotyczące kolejności wykonywania ćwiczeń przez zdających:

1. Zdający czyszczą i przygotowują konie do egzaminu jednocześnie.
2. Zdający wchodzi i schodzą z ujeżdżalni / placu treningowego w kolejności wskazanej przez Egzaminatora, z końmi w ręku.
3. Po ewentualnym upadku zdającego z konia, o kontynuacji egzaminu decyduje Egzaminator, z głosem decydującym, po konsultacji z PZE, Asystentem technicznym oraz Zdającym. Informację o zaistniałym zdarzeniu należy odnotować w protokole egzaminacyjnym.

Instrukcja bezpiecznego zachowania podczas pracy z końmi

1. Przed wejściem do boksu zasygnalizuj swoją obecność koniowi głosem.
2. Przy koniu nie wykonuj gwałtownych ruchów oraz nie wydawaj dźwięków mogących niepokoić zwierzęta.
3. Prace pielęgnacyjne przy koniu wykonuj po uprzednim jego uwiązaniu bezpiecznym węzłem.
4. Podchodź do konia z przodu lub z boku – najlepiej po raz pierwszy z jego lewej strony.
5. Nie podchodź do konia od tyłu bez uprzedniego zwrócenia na siebie jego uwagi, poczekaj na jego reakcję by prawidłowo zinterpretować zachowanie konia.
6. Przechodząc na drugą stronę konia przechodź przed głową konia lub pod jego szyją, jednocześnie jedną ręką nie trać kontaktu z ciałem konia.
7. Przechodząc za zadem konia, dotykaj zadu ręką i odzywaj się do konia.
8. Prowadząc konia, idź zawsze po jego lewej stronie, na wysokości głowy, trzymając w ręku wodze, uwiąz lub lonżę.
9. Przy wyprowadzaniu ze stajni jednocześnie dwóch lub więcej koni, w czasie prowadzenia zachowuj od poprzednika odległość co najmniej 5 m, by nie naprowadzać konia na ogon poprzednika. Taką samą odległość zachowuj podczas zatrzymania.
10. Nie dopuszczaj, aby podczas postoju konie obwąchiwały się lub wzajemnie podgryzały.
11. Zachowuj szczególną ostrożność przy podnoszeniu kończyn konia i czyszczeniu lub myciu kopyt – rób to od przodu, a nie od tyłu.
12. Dosiadaj konia i zsiadaj lub wykonuj czynności związane z wykonywaniem zadania egzaminacyjnego na polecenie egzaminatora lub asystenta technicznego.
13. Przed osiodłaniem konia lub założeniem uprząży sprawdź stan ogłowia, a w szczególności pasków policzkowych i wodzy, puślisk, popręgu i przystuł, pasów pociągowych.
14. Podprowadzaj konia do korytarza podczas skoków luzem na linie lub uwiązanie przewleczonym przez kółko wędzidłowe.
15. Nie popędzaj konia linką ani palcatem w czasie podprowadzania do przeszkody.
16. Wskazane jest, aby podeszwa buta jeźdźcy powinna być gładka od szpiców aż do obcasa.
17. Stopa powinna opierać się w strzemieniu najszerszą częścią, nigdy nie wkładaj stopy do strzemion aż po obcas.
18. Siedząc na koniu, nie wypuszczaj z rąk wodzy, dosiad musi być stabilny.
19. Podczas jazdy konnej należy przestrzegać ogólnie obowiązujących zasad ruchu:
 - obowiązuje ruch lewostronny, tzn. jeźdźcy mijają się lewymi rękami,
 - pierwszeństwo na pierwszym śladzie ma koń jadący szybszym chodem,
 - jeździec ustępujący powinien zjechać na drugi ślad tak, aby zachować odpowiednio bezpieczną odległość,
 - w przypadku gdy mijają się konie, z których jeden porusza się po ścianie, a drugi wykonuje koło / woltę , ten drugi (będący na kole / wolcie) zmniejsza promień wykonywanej figury (zacieśnia je) i pozostawia ścianę dla konia poruszającego się po niej. W tym wypadku nie obowiązuje zasada lewej ręki. Podobnie postępujemy w przypadku wykonywania wężyka i serpentyny,

- podczas jazdy nie najeżdżaj na konia poprzedzającego, przy wyprzedzaniu zachowaj odstęp co najmniej 3 m od wyprzedzanego konia – tak samo przy mijaniu.

20. Zakończ jazdę gdy koń jest odpowiednio występowany.